

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **P. K.**
bytem X

zast. advokátem JUDr. Ondřejem Stehlíkem, LL.M., MBA,
se sídlem Plzeňská 3350/18, 150 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023, č. j. KUOK 61603/2023, sp. zn. KÚOK/23347/2023/ODSH-SD/9011,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023, č. j. KUOK 61603/2023, sp. zn. KUOK/23347/2023/ODSH-SD/9011 („napadené rozhodnutí“), jímž bylo částečně změněno a částečně potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Prostějova ze dne 24. 1. 2023, č. j. PVMU 13899/2023 16a, sp. zn. OZZ 1027/2022 Hu („prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“). Přestupku se žalobce dopustil tím, že dne X v 00:25 hodin řídil blíže specifikované motorové vozidlo po dálnici X v okrese P., ve směru jízdy na Olomouc, přestože v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění k řízení uvedeného vozidla, což bylo zjištěno hlídkou Policie České republiky, Dálničním oddělením Kocourovce, při šetření dopravní nehody v km X. Žalobce měl platný zákaz řízení všech motorových vozidel od X do X. Za spáchaný přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Žalobci byla uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Napadeným rozhodnutím byl upřesněn výrok prvostupňového rozhodnutí v části popisu skutku, kterého se měl žalobce dopustit. Bylo specifikováno, že žalobce řídil jízdní soupravu složenou z motorového vozidla a přípojného vozidla v době, kdy nebyl držitelem řidičského oprávnění pro skupinu vozidel C+E. Řidičské oprávnění pozbyl na základě příkazu Městského úřadu Mohelnice ze dne 18. 10. 2021, č. j. MUMO-OD/32420/21.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že se obviněný dopustil jednání, které mu bylo kladeno za vinu. Uvedené vyplynulo z dokazování, jehož hodnocení žalovaný doplnil. Nelze dávat k tíži prvostupňovému orgánu, že se žalobce nemohl seznámit s příkazem, kterým pozbyl potřebné řidičské oprávnění a který mu byl doručen fikcí. Tuto skutečnost si zavinil sám žalobce. Jednání, kterého se žalobce dopustil, z tohoto důvodu nelze hodnotit jako úmyslné, ale lze jej hodnotit jako nedbalostní.

II. Žaloba

5. Dle žaloby v řízení nebylo prokázáno zavinění žalobce. Předchozí zákaz řízení byl žalobci udělen příkazem vydaným Městským úřadem Mohelnice, který mu byl doručen pouze fikcí a pouze na evidenční adresu trvalého pobytu. Žalobce ve vztahu ke správnímu úřadu neprojevil vůli o doručování na tuto adresu. Proto nelze žalobci prokázat ani jednání v nevědomé nedbalosti. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že se žalobce s příkazem fakticky neseznámil, doručen mu byl jen ve smyslu příslušných procesních předpisů. Příkaz byl navíc prvním a posledním úkonem správního orgánu vůči žalobci.
6. Žalobce poukázal na přednost práva EU, směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. 5. 2012 o právu na informace v trestním řízení, a odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 5. 2020, *U. Y.*, C-615/18 (dále též „rozsudek SDEU ve věci *U. Y.*“). Do žaloby zahrnul jeho body 63 až 74. Žalobce argumentoval, proč jsou právní závěry vyslovené v tomto rozsudku pro posuzovanou věc závazné. Dle žalobce unijní právo brání tomu, aby byla uložena sankce osobě, která neplní příkazem pravomocně uložený zákaz řízení, jestliže tato osoba nevěděla o existenci takového příkazu k datu, kdy zákaz řízení porušila, což je přesně případ žalobce.

7. Důvody, pro které se žalobce se zásilkou obsahující příkaz s uloženým zákazem řízení neseznámil, jsou následující. Prvotní přestupkové řízení se týkalo technického stavu vozidla a žalobce nemohl předpokládat, že bude přestupek směřovat i přímo proti němu, nikoliv jen proti provozovateli vozidla. Žalobce byl nucen ponechat si úřední adresu trvalého pobytu na již neaktuální adrese z důvodu nesouhlasu pronajímatele s přepisem adresy trvalého pobytu a měl tak výrazně ztíženou možnost dozvědět se o zásilkách doručovaných na adresu trvalého pobytu v jiném městě.
8. Žalobce je přesvědčen, že na místě kontroly, která vedla k vydání původního zákazu řízení, sdělil kontrolujícímu policistovi svou kontaktní adresu. Kontaktní adresa žalobce se jen nedopatřením do správního spisu nedostala, přičemž žalobce neměl v dané době žádnou kontrolu nad tím, zda policejní orgán do správního spisu žalobcem oznámenou doručovací adresu zanesl či nikoliv. V mezidobí byl žalobce podroben minimálně dvěma silničním kontrolám, přičemž ani při jedné z těchto kontrol nebyl konfrontován s faktem, že mu byl uložen zákaz řízení. I proto byl žalobce v dobré víře, že mu zákaz řízení nebyl uložen, jinak by již na to byl při proběhnuvších kontrolách upozorněn.

III. Vyjádření žalovaného

9. Dle žalovaného nemohou mít námitky žalobce vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Pro přihlášení k trvalému pobytu na adresu svého bydliště žalobce nepotřeboval souhlas vlastníka nemovitosti. Postačuje předložit platnou nájemní smlouvu. Žalobce si také mohl pro komunikaci s úřady zřídit datovou schránku. Žalovaný v otázce doručování odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41.
10. Rozsudek SDEU ve věci *U. Y.* nekoresponduje s řešeným případem. Zde bylo posuzováno doručování rozhodnutí německého soudu účastníkovi řízení polské národnosti s trvalým pobytem v Polsku. Trestní příkaz byl navíc doručován prostřednictvím zmocněnce ustanoveného soudem. V řešené věci je však žalobce českým státním příslušníkem, s trvalým pobytem v České republice. Žalobce se o výsledek předchozího správního řízení nezajímal, což odporuje zásadě *vigilantibus iura scripta sunt*, podle které se mocenská ochrana poskytuje těm subjektivním právům, jejichž držitelé o ně dbají a aktivně je vykonávají. Žalovaný dále do vyjádření zkopíroval argumentaci napadeného rozhodnutí.

IV. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

11. Součástí správního spisu je oznámení o přestupku ze dne 24. 3. 2022, ze kterého plyne, že dne X v 00:25 hodin v okrese P. na dálnici X ve směru jízdy na Olomouc v kilometru X došlo k dopravní nehodě bez zranění osob. V rámci šetření dopravní nehody bylo lustrací žalobce zjištěno, že žalobce má platný zákaz řízení všech motorových vozidel, a to na dobu 10 měsíců, konkrétně od X do X.
12. Součástí správního spisu je příkaz vydaný Městským úřadem Mohelnice ze dne 18. 10. 2021, který byl žalobci doručen fikcí a právní moci nabyl dne 27. 11. 2021. Příkazem byl žalobce shledán vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. a) bod 3 a písm. k) zákona o silničním provozu a dle § 34e odst. 3 písm. b) a d) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě. Žalobci byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení od X do X. Kopie doručenky příkazu je součástí správního spisu. Z doručenky plyne, že žalobce byl na adrese svého trvalého pobytu neznámý, na místě byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky s poučením

o důsledcích nevyzvednutí nebo odmítnutí převzetí. Zásilku nebylo možné vložit do schránky, žalobce v místě neměl poštovní schránku.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Při splnění podmínek řízení soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí v intencích § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s.ř.s.“). Ve věci rozhodoval bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky [§ 51 odst. 1 s.ř.s.].
14. Žaloba není důvodná.
15. Podstatou řešené věci je otázka, zda bylo prokázáno nedbalostní zavinění žalobce u přestupku spočívajícího v porušení zákazu řídit motorová vozidla, pokud se žalobce neseznámil s příkazem, jímž bylo o tomto zákazu rozhodnuto, neboť tento příkaz mu byl doručen fikcí.
16. Dle § 15 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“), se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákonodárce jinak.
17. Dle § 15 odst. 3 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel *„nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.“* Jedná se o zavinění ve formě nevědomé nedbalosti.
18. Dle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád („správní řád“), *„[j]estliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.“*
19. K fikci doručení soud obecně předesílá, že *„smyslem jakékoliv právní fikce je umožnit, aby se za existující považovala situace, která je zjevně v rozporu s realitou a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky než ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu“* (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2015, sp. zn. IV. ÚS 883/15).
20. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se fikcí doručení v rámci přestupkového řízení zabýval v rozsudku ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41, v němž konstatoval, že *„[n]a uplatnění fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu nemá vliv skutečnost, zda po uplynutí úložní doby došlo ke vhození doručované písemnosti do schránky adresáta.“* Dle rozšířeného senátu je podmínkou ústavnosti institutu doručení fikcí možnost požádat o určení neplatnosti doručení dle § 24 odst. 2 správního řádu v případě, že si adresát uloženou zásilku bez svého zavinění nemohl vyzvednout z objektivních důvodů.
21. K zavinění u přestupků spočívajících v řízení motorového vozidla řidičem bez řidičského oprávnění se Nejvyšší správní soud zevrubně vyjádřil již v rozsudku ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012-33. V dané věci šlo o doručení oznámení o dosažení 12 bodů, jemuž nepředcházely žádné jiné úkony ze strany správního orgánu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[p]ro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, je nutné mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku.“* V tamní věci se jednalo o řidičku, která věděla, že v rozhodné době spáchala větší množství dopravních přestupků. Byla však

subjektivně přesvědčena o tom, že 12 bodů nedosáhla. Toto subjektivní přesvědčení dle Nejvyššího správního soudu nemohlo nic změnit na její obecné opatrnosti a povinnosti přebírat úřední zásilky (pro obdobný závěr viz také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2022, č. j. 2 As 66/2022-24).

22. Pro naplnění zavinění formou nevědomé nedbalosti musí být naplněny současně dva znaky (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2008, č. j. [1 As 56/2008-66](#)). Prvním z nich je, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Druhým znakem je skutečnost, že pachatel o tomto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. V rámci naplnění druhého znaku se vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách je zachovávaní potřebné míry opatrnosti pachatelem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012-33). Zpravidla se vychází z obecně uznávaných zásad rozumného člověka, kdy postačí dodržet stanovenou nebo ve společnosti uznávanou míru potřebné opatrnosti.
23. Prizmatem shora nadepsaných judikатурních východisek soud přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že v řízení byla prokázána nevědomá nedbalost žalobce. Žalobce sice nevěděl o zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel, avšak při zachování potřebné míry opatrnosti o něm vědět měl a mohl. Příkaz vydaný Městským úřadem Mohelnice, jímž byl žalobci mj. uložen zákaz řízení motorových vozidel, byl žalobci řádně (byť fikcí) doručen. Vydání příkazu předcházela silniční kontrola žalobce jakožto řidiče vozidla, v jejímž průběhu byly zjištěny mimo jiné technické nedostatky vozidla. Z obsahu odůvodnění tohoto příkazu (čl. 12 16 správního spisu) se podává, že žalobce se k těmto nedostatkům vyjádřil a podepsal formulář oznámení přestupku. Žalobce jako řidič vozidla se přitom vedle porušení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu (tj. užil technicky nezpůsobilé vozidlo) dopustil i dalších pochybení (např. řádně nevedl záznam o době řízení, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku, nepředložil další doklady - zelenou kartu, doklad o oprávnění k podnikání k vozidlu). Musel proto s ohledem na zjištění v rámci silniční kontroly předpokládat, že mu v budoucnu budou doručovány písemnosti související se správním řízením v této věci. Žalobce si přesto své osobní poměry neuspořádal tak, aby se mohl s doručovanými písemnostmi seznámit.
24. K důvodům, pro které se žalobce dle svého tvrzení nemohl se zásilkou obsahující příkaz s uloženým zákazem řízení seznámit, soud uvádí následující. Žalobce jako řidič (dokonce řidič z povolání) v minulosti získal řidičské oprávnění, k jehož udělení bylo nutné splňovat mj. také odborné předpoklady, tj. znát příslušné právní předpisy upravující provoz na pozemních komunikacích. Žalobce tedy měl a mohl vědět, že přestože se prvotní přestupkové řízení týkalo mimo jiné technického stavu vozidla, může směřovat i proti jeho osobě jakožto řidiči, a tedy že mu v této souvislosti mohou být doručovány písemnosti.
25. Jak uvedl a odůvodnil i žalovaný, souhlas vlastníka nemovitosti není nutnou podmínkou k přihlášení trvalého pobytu. Argument, že si žalobce nemohl evidovaný trvalý pobyt převést do místa svého skutečného pobytu, tak lze mít za vyvrácený. Žalobce si také mohl při dodržení potřebné opatrnosti zavést adresu pro doručování písemností dle § 10b zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, případně si mohl zřídit datovou schránku. Pokud žalobce tvrdí, že sdělil svou kontaktní adresu policistovi na místě kontroly předcházející původnímu zákazu řízení (o čemž však zjevně nebyl proveden záznam v některém z podkladů PČR k přestupkovému řízení, v němž byl zákaz vydán), takový

postup není zákonem předvídaným postupem pro sdělení doručovací adresy správnímu orgánu. Žalobce se mohl policisty dotázat, pokud mu to nebylo známo, kterému správnímu orgánu bude podezření ze spáchání přestupku oznámeno a tomuto správnímu orgánu svoji adresu pro doručování sdělit, jak předvídá § 19 odst. 4 správního řádu.

26. Absenci nedbalostního zavinění nelze dovozovat ani z toho, že žalobce měl být v mezidobí podroben silničním kontrolám, přičemž s faktem, že mu byl zákaz řízení uložen, nebyl konfrontován. Toto své tvrzení žalobce jednak ničím nedokládá a jednak z něj nelze bez dalšího usuzovat na dobrou víru žalobce. Zaměření silničních kontrol může být různé a nemusí být vždy spojeno s ověřováním platnosti řidičského oprávnění.
27. Pokud žalobce odkazoval na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. 5. 2012 o právu na informace v trestním řízení, nutno podotknout, že tato směrnice, jedná-li se o sankce za trestné činy (přestupky) uložené jiným orgánem než soudem, omezuje v čl. 2 odst. 2 tato směrnice svůj rozsah pouze na řízení před soudem, který rozhoduje o oprávněném prostředku proti takovému rozhodnutí jiného orgánu. Důvod tohoto omezení je vysvětlen v bodu 17 směrnice následovně: *V některých členských státech má pravomoc ukládat sankce za relativně méně závažné trestné činy jiný orgán než soud příslušný v trestních věcech. Tak tomu může být například v případě dopravních deliktů, které jsou páčány ve velkém rozsahu a které by mohly být zjištěny na základě dopravní kontroly. V takových situacích by bylo nepřiměřené požadovat, aby příslušný orgán zajistil všechna práva podle této směrnice. Pokud právo členského státu stanoví, že takový orgán ukládá sankci za méně závažné trestné činy a existuje buď právo na opravný prostředek, nebo možnost postoupit věc soudu příslušnému v trestních věcech, měla by se proto tato směrnice vztahovat pouze na řízení před tímto soudem po takovém oprávněném prostředku nebo postoupení. Již s ohledem na omezenou působnost směrnice tedy nelze předpokládat její aplikaci v přestupkovém řízení, jehož vedení je podle české právní úpravy v kompetenci příslušných správních orgánů (nikoli soudů).*
28. S ohledem na působnost žalobcem odkazované směrnice tedy nelze usuzovat ani na relevanci rozsudku SDEU ve věci *U. Y.* pro tento případ. Nicméně i bez ohledu na tuto skutečnost je nutno přisvědčit žalovanému, že se jednalo o podstatně odlišnou skutkovou situaci. Ve věci řešené Soudním dvorem EU totiž byla osoba, které byl německým soudem uložen trest zákazu řízení, polským státním příslušníkem s trvalým pobytem v Polsku. Bylo proto nutné vypořádat se s přeshraničním aspektem řešené věci, jednalo se o doručování za hranice států. Navíc se jednalo o doručení trestního příkazu prostřednictvím zmocněnce. Byla řešena otázka znevýhodnění osoby mající bydliště mimo území členského státu oproti osobě mající bydliště v tomto členském státu.
29. Ve věci projednávané zdejší soudem se naopak jedná o zcela běžné vnitrostátní doručování. Žalobce se s příkazem, kterým mu byl uložen zákaz řízení, neseznámil, neboť své poměry neuspořádal tak, aby k tomu vůbec mohlo dojít. Neučinil tak i přes to, že měl a mohl předpokládat doručování písemností souvisejících se silniční kontrolou, v jejímž rámci byly zjištěny (nejen) technické nedostatky vozidla, které řídil. Nedodržel tak potřebnou míru obezřetnosti, kterou od něj bylo na místě i s ohledem na jeho profesi požadovat. Pokud žalobce tvrdí, že subjektivní nevědomost o zákazu řízení nemůže vést v případech obdobných případu žalobce k přestupkové odpovědnosti, takový závěr nelze z rozsudku SDEU ve věci *U. Y.* vyvozovat. Přijetí takového závěru by zároveň bylo v rozporu s ustálenou vnitrostátní judikaturou správních soudů.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Námitky žalobce soud vyhodnotil jako nedůvodné a neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět; proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. dubna 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně